

6.4 Delmål 4: IN skal bidra til næringsutvikling basert på regionale forutsetninger

6.4.1 Arbeidsområde 4A - Utvikling og utnyttelse av regionale fortrinn og muligheter

Mål for arbeidsområdet

IN skal bidra til lokal og regional bedrifts- og næringsutvikling.

Innovasjon Norge rapporterer for hvert distriktskontor om fordeling av INs bevilgninger på FKs og FMs føringer for virkemiddelbruken. Dette gjelder både bruk av regionale midler og også hvordan nasjonale midler blir brukt i forhold til de samme føringene.

Rapporteringen skjer blant annet gjennom årsrapportene fra de enkelte distriktskontor, se eget rapporthefte, som gir en god oversikt over hvordan IN bidrar til lokal og regional bedrifts- og næringsutvikling. Det er regionale forskjeller på føringene, og derfor lite hensiktsmessig å gi en samlet fremstilling.

6.4.2 Arbeidsområde 4B - Regionalt samspill

Mål for arbeidsområdet

IN skal bidra til å styrke samhandlingen mellom aktørene i de regionale partnerskapene.

Organisering av regionalt samspill varierer mellom regionene. INs distriktskontorer er aktivt med i RUP-styringsgrupper, har regelmessige møter med FK og FM og er både pådriver og aktør på en rekke møteplasser, i nettverk og i fellesprosjekter.

Regionalt samspill både kvalitativt og omfangsmessig er styrket i 2007 i forhold til i 2006. Dette har sammenheng med en generelt mer proaktiv virksomhet fra distriktskontorenes side og et stadig tettere samarbeid i de regionale partnerskapene i mange fylker

Et samarbeidsområde som er blitt særlig fokusert i 2007 er forholdet til kommunene. I kraft av sin nærhet til befolkning og næringsliv, sin lokalkunnskap og sin egeninteresse, har kommunene gode forutsetninger for å bidra aktivt i et tettere samspill med virkemiddelapparatet og regionale myndigheter i dette arbeidet. Næringsutvikling er imidlertid ikke en lovpålagt oppgave for kommunene. Dette har resultert i svært ulik prioritering og organisering av arbeidet. Det siste tiåret har næringsutviklingsarbeidet blitt nedprioritert i mange kommuner, blant annet som følge av svak kommuneøkonomi. Det er derfor stort behov for å revitalisere dette arbeidet og utvikle god samhandling mellom lokalt og regionalt nivå i alle deler av landet.

Innovasjon Norge inngikk i august 2007 en samarbeidsavtale med KS med formål å bidra til å videreutvikle kommunenes arbeid med lokal næringsutvikling. Aktivitetene mot kommunene forutsettes koordinert med fylkeskommunene og fylkesmennene. I de fleste partnerskapene kom man godt i gang med dialogen om et forsterket samarbeid i 2007. I et mindre antall fylker er samarbeidet allerede i god gjenge.

Distriktskontorene er representert som deltakere og foredragsholdere på et stort antall møteplasser og i formelle og uformelle nettverk i fylkene hvor andre aktører er initiativtakere/ansvarlige. De fleste distriktskontorene samarbeider med regionale banker

og andre i partnerskapet om å utvikle kunnskap om næringslivet i sin region, f.eks. gjennom utredninger, rapporter og konjunktur-/næringsbarometre m.m.

For øvrig vises til omtalen under arbeidsområde 5C vedr. Innovasjon Norge som kunnskapsbygger og premissgiver, kap 6.5.3.

6.4.3 Arbeidsområde 4C - Regional omstilling

Mål for arbeidsområdet

IN skal bidra til at arbeidet i omstillingsområdene drives profesjonelt og målrettet.

1. Aktiviteten i 2007

IN har i 2007 hatt ansvaret for oppfølging og kvalitetssikring av 23 kommuner/regioner på vegne av fylkekommunen.

IN har initiert og medfinansiert 25 utviklingsprosjekter i omstillingskommuner, som var måltallet for 2007. Videre er det gjennomført 5 utviklingsprosjekter for videreutvikling av arbeidsmodellen med nye tjenester/verktøy

Gjennomførte utviklingsprosjekter for videreutvikling av arbeidsmodellen:

1. Unge i Fokus. Framtidens skapere. Pilotkommune: Kautokeino
2. Konsept: Omdømmebygging i kommuner. Piloter: Ål kommune og Flora kommune
3. Konsept: Sårbarhetsanalyse i samarbeid med KR D
4. Konsept: Videreføring av omstillingsarbeidet etter avslutning av omstillingsperioden
5. Utvikle kompetanseprogram for handelsnæringen. Piloter: Vågsøy kommune og Høyanger kommune.

Det ble gjennomført en omstillingskonferanse i Bergen med deltagelse fra nåværende og tidligere omstillingskommuner, berørte departementer og fylkeskommuner. Det var ca. 100 deltagere på konferansen.

2. Ressursbruk

Kap 552 post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling. Regional omstilling. (1000 kroner)

1. Prosjektfinansiering av projektrådgivere	3.800
2 Nye utviklingsprosjekter for å videreutvikle arbeidsmodellen	1.100
3. Kvalitetssikring, programstatusvurdering, PLP-opplæring	900
4. Egeninitierte utviklingsprosjekter i omstillingskommuner	2.900
Sum	8.700

Frie omstillingsmidler har som formål å sette fokus, sørge for ønsket fremdrift og stimulere til nødvendige endringsprosesser samt utvikle nye verktøy/tjenester.

IN har i 2007 brukt 7.3 årsverk på oppfølging og kvalitetssikring av omstillingskommuner hvorav 4.0 årsverk er finansiert av frie omstillingsmidler.

3. Effekten av og kvaliteten på omstillingsprosessene

Innovasjon Norge foretar årlig programstatusvurdering i alle omstillingsområder i driftsfasen hvor omstillingsarbeidet blir målt på 6 prosess- og 6 effektindikatorer. Effektindikatorerne gjenspeiler hva som er hovedmålet med omstillingsarbeidet. Prosessindikatorerne gjenspeiler hvor god prosessen har vært lokalt.

Karaktergivningen gjøres av et vurderingsteam som består av omstillingsledelsen, fylkeskommunen, IN og en ekstern prosesskonsulent. Karakteren 5 er høyest score og vil si at delmålet er oppfylt. Prosessindikatorerne vektlegges de to første årene av omstillingsperioden mens effektindikatorerne vektlegges de 4 siste årene.

Effektindikatorene:

Kommune/område	Økt komp.	Samh. mellom sentrale aktører	Demografisk utvik.	Nye arbeidsplasser	Robust næringsstruktur	Grad av måloppnåelse
Høyanger (2004-2009)	4-	5	2-	5	2-	4+
Vågsøy (2006-2011)	4-	4		2+	1	
Bø/Øksnes (2007-2011)	3			3		
Våler (2002-2008)	4	5-	1	4	2	4
Hasvik (2002-2008)	3-	5	2-	2	2	4-
Kautokeino (2002-2008)	2+	3	2	5	2	3+
Hald (Herøy, Alstadhaug, Leirfjord, Dønna) (2001-2007)	4	4	3	4	-	4
Ål (2002-2008)	2	4	4-	3+	3+	3+
Flora (2004-2009)	4	4	4	-	-	3
Vanylven (2005-2009)	4	4	3	4	2	3

Prosessindikatorene

Kommune/område	Etabl.	Profil	Org.	Portefølje	Oppfølging læring erfaring	Planer videreføring
Høyanger (2004-2009)	5	3	5	4	4-	5
Vågsøy (2006-2011)	3	3+	4+	3-	3+	
Bø/Øksnes (2007-2011)	3	4	3	3.5	3	
Våler (2002-2008)		5-	4+	4-	4	3
Hasvik (2002-2008)		3	4-	3-	4	3
Kautokeino (2002-2007)		5-	4	3	3	3
Hald (Herøy, Alstadhaug, Leirfjord, Dønna) (2001-2007)	4	2	4.5	4.2	4	4.5
Flora (2004-2009)	4	3	4-	3-	4	3+
Vanylven (2005-2009)	4	2	3	3	4	3
Ål (2002-2008)	2	3-	4	4	3	4

I løpet av 1. halvår 2008 avsluttes følgende omstillingsprosjekter: Lødingen, HALD (Herøy, Alstadhaug, Leirfjord, Dønna) Innherred Vekst (Verdal og Levanger), Evje og Hornnes, FRONT (Flatanger, Roan, Osen), Årdal

Det er igangsatt sluttevaluering av alle disse prosjektene. Sluttevalueringene vil foreligge i løpet av 1. halvår 2008.

Følgende omstillingsprosjekter ble startet opp i 2007: Gamvik, Lebesby, Båtsfjord, Loppa, Skjervøy, Lyngen, Meråker, Kvam. Det er ikke foretatt programstatusvurdering i disse kommunene, som alle er i oppstartfasen.

Omstillingsarbeidet drives gjennomgående på en god måte i de fleste omstillingskommunene.

Kommuner som har oppnådd gode resultater, gode lokale prosesser og forankring i sluttevalueringer er: Lødingen, Hald, Innherred Vekst, Årdal.

4. Eksempelcase fra 2007

Lødingen kommune

Lødingen kommune hadde omstillingsstatus fra 2001 til 2007 på grunn av nedlegging av Nes Fort og bortfall av 100 arbeidsplasser. Hovedmålet for omstillingsarbeidet var å bidra til å skape 100 nye arbeidsplasser.

Innsatsområdene i omstillingsprogrammet var:

- marin sektor og kystovervåking
- maritim sektor
- utnytte eksisterende infrastruktur og bedriftsmiljøer
- Lødingen som bo, ferie og fritidskommune.

Totalt ble det bevilget 37,25 mill. kroner til omstillingsarbeidet (fylkeskommunen 33,5 mill. kroner, kommunen 3,75 mill. kroner).

Totalt har omstillingsprogrammet utløst i midler:

Programmet har bidratt med i utviklingsprosjekter	kr 28 650 000
Innovasjon Norge, bevilgninger til næringslivet	kr 51 000 000
RDA-midler	kr 1 650 000
Forskningsrådet	kr 150 000
Næringslivet i Lødingen har totalt bidratt med	<u>kr 124 000 000</u>

Sum kr 205 350 000

Resultater av omstillingsarbeidet:

142 nye årsverk brutto (115,5 netto)
32 nye aksjeselskaper
33 bedrifter har fått økt omsetning.
27 bedrifter har forbedret driftsresultatet sitt.